

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3187/2015. (X. 7.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.I.997/2014/7. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján azért nyújtott be alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint a Kúria Bfv.I.997/2014/7. sorszámú, felülvizsgálati eljárásban meghozott ítélete sérti az Alaptörvény II. cikkében garantált emberi méltóságát, ezzel összefüggésben az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított jó hírnévhez való jogát, valamint az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadság korlátait. Az indítványozó kezdeményezte a Kúria hivatkozott ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] 1.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló, a becsület-sértés vétsége miatt indult büntetőügyben magánvádlóként vett részt. Az ügyben első fokon eljáró Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.31/2012/13. sorszámú ítéletében megállapított és a fellebbviteli fórumként eljáró Egri Törvényszék 4.Bf.142/2013/6. sorszámú végzésében kiegészített, az eljárás során irányadó tényállás rövid lényege szerint a magánvádló, Gyöngyössolymos korábbi polgármestere indított büntetőeljárást Gyöngyössolymos polgármesterével szemben. Gyöngyössolymos polgármestere 2011 telén olyan határozati javaslatot terjesztett a községi önkormányzat képviselő-testülete elé, amely „*persona non grata*” személynek nyilvánítja az indítványozót és rajta kívül

még további öt helyi lakost arra hivatkozva, hogy a helyi önkormányzatról nyilvános fórumokon sértő nyilatkozatokat közöltek. A képviselő-testület elfogadta a határozati javaslatot, majd az önkormányzati határozat Gyöngyösymos polgármesterének döntése alapján megjelent a Solymosi Hírmondó helyi sajtókiadvány 2011 márciusi számában. Az elsőfokú bíróság értékelése szerint a testületi előterjesztés, majd a helyi lapban megjelent határozat a becsület csorbítására alkalmas jelzõt tartalmaz, melyrõl elõször a képviselő-testület tagjai, ezt követõen pedig az egész faluközösség is tudomást szerzett. Ennek alapján a járásbíróság a terheltet nagy nyilvánosság elõtt elkövetett becsületsértés vétségében bûnösnek mondta ki, és próbára bocsátotta (errõl lásd: Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.31/2012/13. sorszámú ítéletének 2–6. oldalait).

- [4] A terhelti fellebbezés alapján eljáró másodfokú bíróság a tényállást kiegészítve állapította meg, hogy a szóban forgó önkormányzati határozatot a Heves Megyei Bíróság idõközben hatályon kívül helyezte. A másodfokú bíróság helyben hagyta az elsőfokú bíróság döntését. Végzésének indokolása szerint a képviselő-testületi határozatban szereplõ kifejezés sértõ, és a becsület csorbítására alkalmas kifejezés, amely így meghaladja az Alaptörvényben biztosított véleménynyilvánítás határait (errõl lásd: Egri Törvényszék 4.Bf.142/2013/6. sorszámú ítéletének 2–5. oldalait).
- [5] A terhelt az Egri Törvényszék jogerõs végzését a Kúria elõtt felülvizsgálati kérelemmel támadta. Felülvizsgálati kérelmét arra alapította, hogy a „*persona non grata*” kifejezés nem haladja meg a véleménynyilvánítási szabadság jogát, mert nem becsmérlo vagy gyalázkodo. Ezen túl a terhelt hivatkozott arra is, hogy az indítványozó korábban polgármester és képviselő-testületi tag volt, így az õt érintõ szólas közéleti jellegû. A felülvizsgálati eljárásban a Kúria megváltoztatta az alsóbb fokú bíróságok döntését, és terheltet felmentette az ellene emelt vád alól. Ítéleti indokolása szerint következetes a bírói gyakorlat abban, hogy a rosszalló értékítéletet magában foglaló kifejezés nem alkalmas a becsületsértés vétségének megállapítására. A Kúria álláspontja szerint egy-egy kifejezés büntetõjogi megítélése során annak van jelentõsége, hogy objektív értelmezés alapján, és a társadalomban kialakult általános felfogás szerint alkalmas-e a becsület csorbítására. A Kúria értékelése szerint az inkriminált kifejezés nélkülõzi a közfelfogás szerint is durva, gyalázkodo jelleget, így nem alkalmas az indítványozó társadalmi megbecsülésének csorbítására. A Kúria következtetése szerint ezért a terhelt nem követett el bûncselekményt (errõl lásd: Kúria Bfv.I.997/2014/7. sorszámú ítéletének 3–4. oldalait).

- [6] 1.2. Az indítványozó ezek után terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. Alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ra alapítva azt állítja, hogy a Kúria ítélete nincsen összhangban az Alaptörvény II. és VI. cikkeiben garantált emberi méltóság és jó hírnévhez való jog Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében meghatározott korlátozásával, és ezen kívül sérti az Alaptörvény IX. cikkében elismert véleménynyilvánítás szabadságának korlátait is. Az indítványozó érvelése szerint a Kúria ítélete nem az Alaptörvényből fakadó követelményekkel összhangban értelmezte a jó hírnévhez és becsületvédelemhez való jogát, és alaptörvény-ellenesen állapította meg a véleménynyilvánítás szabadsága és a jó hírnév védelme közötti egyensúlyt. Ennek alapjaként az indítványozó előadja, hogy az inkriminált kifejezés a bíróság értékelésével szemben súlyosan becsületsértő, és megalázó. További érvelése szerint a terhelt a kifejezést egy kis létszámú faluközösség előtt használta, amely így alkalmas társadalmi megbecsülésének csorbítására.
- [7] Az indítványozó ilyen okok alapján kezdeményezi a kifogásolt kúriai döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [8] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt formai természetű, valamint az Abtv. 26–27. §§-ban, illetve az Abtv. 29–31. §§-ban előírt tartalmi természetű befogadhatósági feltételeknek.
- [9] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így kimerülésüket az Alkotmánybíróság minden esetben külön-külön vizsgálja {elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [10] 3.1. Az indítványozó az Alaptörvény II. és VI. cikkeiben garantált emberi méltóság és jó hírnév védelmének sérelmére, valamint az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadság korlátainak megsértésére hivatkozik. Megállapítható, hogy az alkotmányjogi panaszban megjelölt kérdést az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépése óta már számos határozatában alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként értékelte, és a mértékadó alkotmányjogi elveket e határozataiban kimunkálta.

Mindebből következik, hogy jelen alkotmányjogi panaszban felvetett elvi jelentőségű alkotmányjogi kérdést az Alkotmánybíróság korábban már eldöntötte [lásd elsőként: 3212/2013. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [7], majd legutóbb: 3130/2015. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [13]].

- [11] 3.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának másik feltétele, hogy olyan alkotmányossági kifogást tartalmazzon, amely a bírói döntést érdemben befolyásolhatta. Az Alkotmánybíróság e feltétellel összefüggésben elsőként következetes gyakorlatára emlékeztet, miszerint a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem hagyományos értelemben vett jogorvoslat. Az Alkotmánybíróság ugyanis az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; legutóbb megerősítette: 3108/2015. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [10]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének ismételt felülvizsgálatára már nem rendelkezik felhatalmazással {erről elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; legutóbb megerősítette: 3108/2015. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [10]}. Az Alkotmánybíróság tehát következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, és az abból levont következtetés megalapozott-e.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria inkriminált kifejezéshez fűzött értelmezését, vagyis a kifejezés bírói értékelését vitatja. Az indítványozó érvelése szerint ugyanis a Kúria értékelésével szemben az inkriminált kifejezés kiközösítő, megalázó jellegű. Az indítványozó tehát a szóban forgó kifejezés bírói értékelését vitatva állítja az Alaptörvényben is védelmezett becsületének, és jó hírvének sérelmét. Az Alkotmánybíróság előbbieken ismertetett következetes gyakorlata értelmében azonban az ítélkező bíróság bizonyítékértékelési szabadságához tartozik, hogy a bizonyítékokat meggyőződése szerint értékelje. Ennek felülvizsgálatától az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik, amíg a bíróság bizonyítékértékelése Alaptörvényben védelmezett jogot nem sért. Az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntés indokolásából azonban kitűnik, hogy a Kúria az alkotmányjogi mércéket figyelembe véve értékelte az inkriminált kifejezést, és erről az értékeléséről, valamint a büntetőjogi törvényi tényállás értelmezésének szempontjairól döntésének indokai

között részletesen számot is adott (erről lásd: Kúria Bfv.I.997/2014/7. sorszámu ítéletének 4. oldalát). Az Alkotmánybíróság mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem ad elő olyan alaptörvényellenességet, amely érdemben befolyásolhatta a támadott bírói döntést.

- [13] 4. Az Alkotmánybíróság így megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2015. szeptember 29.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/616/2015.

